

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

De compassione

[urn:nbn:de:bsz:31-106862](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-106862)

strepitam ex repugnancia facta.
Si aut palus aque non resistet. sed
 fluere cum aqua nullus esset ibi stre-
 pitus vel litigium. **S**ic dico tibi
 illi qui non habent cogitationes. non
 habent spem vite eterne. quia non resi-
 stunt. molestatur ab eis. et hoc to-
 tum fit ad augmentum corone.

Item ad idem. Legitur in vitas.
 patet quod quidam senex interroga-
 uit quendam peritum. quomodo intelligen-
 bat illud. arcta est via que ducit ad
 vitam. Respondit ille. Strictum est
 illud quod repellit aliud a transitu.
Et ideo quod cogitatio debet repelli-
 mens vel cor repellens. vel eijci-
 ens perversas cogitationes dicitur
 arcta via et stricta. vel aliter. quanto
 homo magis ambulat prope terras
 et in infimis. tanto minus timet am-
 bulare per strictam viam. Sed quando
 ambulat in altis sicut in ponte al-
 tissimo tunc requirit maiores latitudi-
 nes. Altus locus est superbia. in-
 firmus locus est humilitas. ideo ar-
 ta est via humilitatis que ducit ad
 vitam. sed lata est via superbie que
 ducit ad mortem. **I**tem ad idem
 Legitur in vitas patet quod quidam
 frater vexatus per annos ab im-
 mundis cogitationibus. videns quod non
 posset expellere voluit redire ad
 sectam. Cum autem iam viam incepisset
 vox de celis facta est ad eum. Isti
 anni decem sunt tibi numerati ad
 coronam. eo quod fuisti in otinuo bel-
 lo et pugna. **E**t ideo revertere et au-
 xilium tibi dabo. Qui rediens li-

beratus est et deo fuit. **B**er-
 to est penarum accumulativa. Legi-
 tur in libro de vij. domibus spiritus. quod fuit
 quidam mulier castissima corpe tamen
 imunda mente. eo quod perversas cogi-
 tationes diligenter per eam. Cum
 autem moreretur et post multos dies
 mortis sue aperiret sepulcrum a pe-
 ctore erat sapia tota combusta. et
 a pectore infra remansit intacta.

Item videtur idem. Refert jaco-
 bus vitriaco. quod quidam mirabili modo
 et otinuo molestatur a cogitatio-
 nibus imundis. Cum autem perversas
 cogitationes petivisset. ut possit vitare et ni-
 hil proficessent. pro oppositis cogita-
 tiones voluit liberari. et expellere in-
 mundas. Quando incepit dicere intra
 se. anime damnatorum qui fecerunt
 hec peccata liberabuntur de mille an-
 nis. Et respondebat sibi cogitatio
 certe non nunquam post centum milia
 annorum. certe non nunquam post mille
 milia. certe non. Numquid post tot
 mille milia quod sunt gutte aque in
 mari. certe non. Tunc conclusit secum
 fugiam peccatum quod est via inferni
 et adhaerem deo.

De Compassione

Compassio perfecta multa bo-
 na inducit in nobis. Primum
 nutrit. Refert valerius quod
 quidam mulier fuit semel ad iudica-
 ta morti per imperatorem romanum. Eius
 autem tenebatur in carcere et absque ali-
 quo nutrimento dimitteretur ibi due

mulieres opatientes ei? necessita
 ti rogauerūt custodē vt pdictam
 miseram possent libere visitare.
Eūq; ille factus precibus z facta
 diligenti examinatione an aliqd
 natribile vel alimtum portarent
 Dum ognouisset eas nihil portae
 nisi solū pmisit eas ingredi iuxta
 votum z attēdentes quō hec mu
 lier fuerat magne opassionis duz
 in pspitate esset q̄libz illaz extra
 xit mamillas z de lacte illaz fuit
 nutrita z fuata a morte. Dum autē
 dies iudiciij instaret z hec sū mu
 tatione speciei fuisset inuenta req̄
 ritur vñ sumpsisset nutrimentuz. **C**ui
 illa cōpassionē semp habui i cor
 de. Et ideo deus misit mibi duas
 dñas q̄ me nutriuerunt lacte suo
Tūc impator audiēs nouū cōpati
 endi modū ipam a morte libera
 uit. Spūaliter loquēdo hec mtr
 odemnata morti est aia q̄ cōmisit
 offensam dei. Carcer vero in quo
 inclusa manet est oditio pcti in q̄
 exñs priuatur omī bñficio ecclie
 z omni dono celesti. **H**oc attēden
 tes due dñe padisi scz mia z cari
 tas danē nutrimentuz lactis z vna
 dat lac cōpūctionis z altera dat
 lac deuotionis scz mia quibz nu
 trita anima deo grata efficitur z
 a dñationis pcto liberat. **U**bi
 cūdo xpm recipit. Refert iacobz
 de vitri q̄ q̄da nobilis dña fuit
 semel q̄ multū opaciebat ifirmis
 z precipue leproz. totum autē erat
 oppositū de viro suo. **C**ū autē qua

dam die leprosum q̄nda; horribi
 le inuēisset z vellz ei p̄bere eleōsi
 naz ille dixit nunq̄ comedā neqz
 bibā neqz subsidiū aliqd recipiā
 nisi me duxeris ad domū tuā. **E**ū
 q; illa exp̄ssisset quō vir suus odie
 bat leproz ille p̄ debilitate ruēs
 ad terrā flē incepit. **C**ui opatiens
 pdicta dña ipm p̄ijs maibz ele
 uans ad hospiciū suū duxit. **E**ūq;
 gemens z flēs supplicat; dñe vt
 i camera z i lecto p̄o ad q̄scen
 dū ponēt. illa opassione victa licz
 reuerti virū suuz de penatione ci
 to credēt suā petitiōnem oplenit
 quō q̄scēte in p̄o lecto z i p̄ijs
 p̄amis vir ei reuertit z festus ad
 camerā z ad q̄scēdū accessit. **E**ū
 q; dña vellz eū retardare timens
 de leprosi morte z sua ille cū idi
 gnatione camerā igredit. lectus
 ornat; aspicit camera redol; sup
 omia aromatica. **C**ūq; requisisset
 cām inuētuz est q̄ xps opassionez
 diligēs p̄ dñas fuerat receptus.
Ite ad idē. **L**e' in li' de vij do
 spūst q̄ fuit q̄da religiosus Mar
 tinus noie p̄ obedientiam ad lon
 ginquas ptes accedēs dū redit;
 inuenit in via vnum hominem sic
 destitutū q̄ omnia memb'a fue
 runt putrefacta z corrupta. **E**um
 autem cū lacrimis rogaret Mar
 tinū vt subueiret ei illa air equū
 non habeo in quo istum portem.
 pestes non hēo in quo ipm inuol
 nam sed ne compassione caream
 eum in p̄ria cappa muolua; z in

scapulis portabo. et cum appropinquaret monasterio angelus dixit abbati occurrite fratri martino qui portat deum in scapulis suis. Eumque occurrissent eum infirmum saltavit in aere cum splendore mirabili. et dixit sibi alijs audientibus. Martine benedicta est compassio tua que inuoluit me in capta. et portauit in humeris propter que dabo tibi gratiam meam et coronam fulgentem. **T**ercio mortem excludit. Legitur in libro de vita et perfectione fratrum predicatorum quod fuit quidam frater qui dum per vias incederet quondam nudum quem naufragium passus fuit cum magno frigore vidit deficere. Eumque sex expoliasset se et dedisset sibi vestes meliores quam habet. ille aliquantulum recreatus vestem vendidit. et iteque nudus medicare incepit. Quod cernens frater incepit dicere cuius fletu non sum dignus ut vestes tanti peccatoris ossa pauperum otentent. non sum dignus ut mei memorem faciat. et pro me apud saluatores incedat. **C**um igitur fletu vidit ipsum christum venientem ad se inducunt sua vestes sibi dicentem. Consolare frater karissime. quia vestes tuas habui et mihi compassione impedisti. ac in membris meis me seruasti a morte. **T**ertio ad idem. Legitur in libro de viis domini spiritus quod papa alexander in quodam sermone dixit. quod omnia membra totius corporis insurgunt contra stomachum et contra cor. eo quod videbat eis quod omnia alimenta retinerent sibi. et ideo retraxerunt se ne eis impederet nutrimentum. Tunc membra incepunt languere. Quod at-

tendentes inuenerunt stomachum et cor nutrimenta prestando. et tunc ab eo accipiunt beneficia prima. **L**oquendo spiritualiter stomachus est ecclesia. Cor autem dans vitam est christus sed membra sunt diuites et potestates huius mundi. **Q**uoniam ergo compassio retrahitur fidelibus. tunc deus sua beneficia retrahit. sed quoniam homo impendit deus etiam augmentat. **T**ertio ad idem. Componitur fabula. quod mures curiotes circa leonem. vna cecidit iuxta eum. qui eam accipiens et deuorare volens. dixit mus. Domine in vobis est summa compassio. non decet ut nutrimenta tam vili et tam paruo cibo. **C**um ergo illam dimisisset et leo venaretur in nemore in pedis dissecata fuit captus. Quod agnoscens mus dicens. Domine pietas vestra et compassio quam habuistis in me liberabit vos. **E**t accedens ad cordulas cum dentibus fregit. laxato instrumento liberauit leonem. **L**eo est princeps. mus est paupercula persona. que interdum ex leui causa est capta pro eum. **S**i ergo compatitur in pedis dissecata mortis habebit liberationem. **S**i autem non compatitur capietur pro demonibus. **Q**uarto penitentiam incipit. **R**efertur in Evangelio quod semel quidam sapiens ibat pro mare. dum autem tempestas maris irrueret vnde inualescerent. navis quasi verteretur. iste sapiens mirabili modo timere cepit et flere. **T**ransacta autem tempestate vnus nauta eum vituperare incepit eo quod timuisset. **T**unc ille ait.

Communio

Si ista nauis fuiss; plena camb; opassionē hūissē. z ideo non est mirū si opassionē habui de aiab; xpi sanguine redēptis. q̄ ita vile apd̄ vos reputat. nō sicut digne deo. s; maledictōne eterna. Tunc illi opūcti ex opassione viti sancti p̄nias egerūt. ¶ Quinto augmentum corone inducit. Refert **Heracleli**. q̄ dū quidā **Eugelius** noie oia bona sua ppter xpm ex opassione paupib; erogass; vidit q̄ndā elephantū sic destitutū z priuauatū omni ope mēbrorū suorū q̄ n̄ remāserat sibi nisi loq̄la. Tūc **Eugelius** dixit deo. Dñe vt tua opassio z pietas me recipiāt. hūc accipio vt toto tempe vite mee ei seruiam. Eū autē p̄ xl. annos fūuissēt illi. ex instinctu diaboli eū otinacū v̄bis otumelios; dehoēstare cepit. qui ppter h̄ nō emittēs fūcium infirm; furiose clamabat vt ī platea ponētur. Tandē in nauē duct; ad b̄m **Anthomū** dixit **anthom;** xps. mistrauit tibi o infirme. z ideo filij nolite ab inuicē se pari. ¶ **Q** virt; cōpassionis p̄parat vobis coronam in celis.

De Communionē

Mcedens ad coionēz deb; h̄ie has p̄fectōnes sequētes. Dñs em̄ deb; esse cōtritus. Legit̄ in vita z p̄fect. f̄m p̄di. q̄ quidā fr̄s boni merentes q̄ndam eccliam vt missaz audirēt

¶ **U**nus illorū vidit q̄ dū sacerdos illi; ecclie se indueret in suppellicio erant implicati duo sp̄tes. Eū autē celebrata missa vestes deponeret. appuerunt tres dracoēs ipm cingentes. Eum autē ille bonus frater horrore p̄terit; secreta z ad p̄tem sacerdoti indicasset ille p̄stratus ad eius pedes ex̄p̄. sic sibi quō habebat pecuniam ī mundicie de quo non erat contritus. Eui frater. Quotiēs celebrasti cum eo. Eui ille bis. Tunc ille. Draco vnus est peccatum imundicie quod cōmisisti. Secundus draco est peccatū mortale qd̄ heri celebrando fecisti. Tercius draco est peccatū mortale quod hodie factum est. Et sic contritus et confessus dō deuote z humiliter seruiuit. ¶ **I**tem ad idem. Legitur etiam q̄ fuit quidam religiosus qui adherens cuidam peccato mortali licet confiteretur frequenter quando celebrabat non habebat tamen p̄positum abstinendi. Eum igitur vna die missaz diceret. z facta eleuatiōe corp̄is xpi dum veniss; ad agnus hostia disparuit. z ille iquirēs circa omnes partes altaris. z eā non reperiens conscius de sua malicia icēpit flere. Tūc vox insonuit de medio altaris. Sup̄a dorsum meum fabricauerunt p̄ctōes. plongauerunt iniquitates suas. Tūc sacerdos otit; plenarie z cū maximis lacrimis deo se humilians hostia